

नायब सुब्बा

प्रश्नोत्तर-२०७२

२०७२ साल सम्ममा नायव सुब्बा पदको (खुला तथा समावेशी)
परीक्षामा सोधिएका प्रश्नहरूको समाधान

लोक सेवा आयोगद्वारा निर्धारित नमुना प्रश्नहरूको समाधान

प्रथम पत्र

सामान्य ज्ञान र सामान्य
बौद्धिक परीक्षण

द्वितीय पत्र

सामाजिक-आर्थिक अवस्था

चतुर्थ पत्र

अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय

विषय-सूची (Content)

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान तथा सामान्य बौद्धिक परीक्षण General Knowledge and General Mental Ability Test

१.१	लोक सेवा आयोगद्वारा प्रस्तुत गरेको नमुना प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	२
१.२	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (समावेशी), २०६९ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	१२
१.३	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला), २०६९ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	१७
१.४	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७० मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२३
१.५	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७१ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२८
१.६	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७२ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	३४

द्वितीय पत्र : सामाजिक - आर्थिक अवस्था Socio-Economic Conditions

२.१	लोक सेवा आयोगद्वारा प्रस्तुत गरेको नमुना प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	४०
२.२	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (समावेशी), २०६९ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	७२
२.३	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला), २०६९ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	९९
२.४	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७० मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	१२७
२.५	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७१ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	१५५
२.६	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७२ मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान	१७९

चतुर्थ पत्र : अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय
English Language and Diplomacy
(परराष्ट्र सेवाको लागि मात्र)

३.१	लोक सेवा आयोगद्वारा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा प्रस्तुत गरेको नमुना प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२००
३.२	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (समावेशी), २०६९ मा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२१४
३.३	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला), २०६९ मा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२२८
३.४	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७० मा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२४१
३.५	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७१ मा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२५६
३.६	लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला/समावेशी), २०७२ मा "अंग्रेजी भाषा र कुटनैतिक विषय" मा सोधिएका प्रश्नहरू र ती प्रश्नहरूको समाधान.....	२६९

नायब सुब्बा वा सो सरहको पाठ्यक्रम

लोक सेवा आयोग अप्राविधिक तर्फका न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद सेवा, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, नायब सुब्बा वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

एवं परीक्षा प्रणाली (योजना)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- संयुक्त र एकिकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System) को आधारमा निम्नानुसारको हुनेछ ।

भाग - १ लिखित परीक्षा (Written Examination) :- प्रथम चरण पूर्णाङ्क :- १००

द्वितीय चरण पूर्णाङ्क :- २००

भाग - २ अन्तिम चरण (Final Examination) :-

कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ५०

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (First Phase)

तालिका (१)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Knowledge & General Mental Ability Test)	100	40	वस्तुगत (Objective) : बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	५० प्रश्न × २ अङ्क	४५ मिनेट

२. लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण (Second Phase)

तालिका (२)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
द्वितीय	सामाजिक-आर्थिक अवस्था (Socio-economic Condition)	100	40	विषयगत (Subjective): छोटो र लामो उत्तर (Short & Long Answers)	१४ प्रश्न × ५ अङ्क ३ प्रश्न × १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
तृतीय	ऐच्छिक विषय* (Optional Paper)	100	40	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	५० प्रश्न × २ अङ्क	१ घण्टा

(नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि मात्र)

तालिका (३)

पत्र/ विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
चतुर्थ अंग्रेजी भाषा र कूटनैतिक विषय (English Language & Diplomacy)	100	40	विषयगत: (Subjective)	सम्बन्धित पाठ्यवस्तुमा दिइए अनुसार	२ घण्टा ३० मिनेट

अन्तिम चरण - कम्प्युटर सीप परिक्षण र अन्तर्वार्ता (Computer Skill Test & Interview)

तालिका (४)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परिक्षण (Computer Skill Test)	10	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview)	40	मौखिक (Oral)	
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview) नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि	50	मौखिक (Oral)	

तालिका (५)

* ऐच्छिक विषयहरूको सूची (List of Optional Papers)

S. No.	विषय (Subject)	S. No.	विषय (Subject)
01	अर्थशास्त्र (Economics)	04	राजनैतिक शास्त्र (Political Science)
02	शिक्षा (Education)	05	जनसंख्या अध्ययन (Population Studies)
03	व्यवस्थापन र लेखा (Management & Accountancy)	06	विज्ञान (Science)

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा अप्राविधिक तर्फ न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद सेवाका सबै समुहको लागि लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- तालिका (१) र तालिका (२) मा दिइएको अनुसारको लिखित परीक्षा माथि उल्लिखित सबै सेवाका सबै समुहको लागि अनिवार्य हुनेछ । तर नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि तालिका (३) अनुसारको अतिरिक्त चतुर्थ पत्र अंग्रेजी भाषा र कूटनैतिक विषय थप समावेश हुनेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवाका सबै समुहको लागि प्रथम र द्वितीय पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ । तर तृतीय पत्र ऐच्छिक विषय तालिका (५) मा दिइएका विषयहरू मध्ये कुनै एक विषय मात्र हुनेछ ।

४. तृतीय पत्र ऐच्छिक विषय तालिका (५) मा दिइएका विषयहरू मध्ये जुनसुकै एक विषय छनौट गर्न सकिनेछ । उम्मेदवारले फाराम भर्दा फाराममा निर्दिष्ट गरिएको ठाउँहरूमा आफूले परीक्षा दिने ऐच्छिक विषय अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
५. नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि दरखास्त दिने हो भन्ने सोचो लागि चतुर्थ पत्र अंग्रेजी भाषा र कूटनैतिक विषय उम्मेदवारले फाराम भर्दा फाराममा निर्दिष्ट गरिएको ठाउँमा अनिवार्य रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।
६. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । तर परराष्ट्र सेवाको चतुर्थ पत्र अंग्रेजी भाषा र कूटनैतिक विषयको परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी मात्र हुनेछ ।
७. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
८. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
९. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
१०. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
११. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीभाग/खण्ड/एकाइको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
१२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१३. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
१४. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको शत प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरू जोडि कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।
१५. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ । अन्तर्वार्ताको पूर्णाङ्क फरक हुनेको हकमा अन्तर्वार्ता फरक फरक हुनेछ ।
१६. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कूल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
१७. उल्लिखित परीक्षा योजना लागू भएपछि यो भन्दा अगाडिको परीक्षा योजना खारेज हुनेछ ।
१८. पाठ्यक्रम लागू मिति: - २०६८/०७/१८ देखि २०. परीक्षा योजना र पाठ्यक्रम संशोधन मिति :- २०७२/०४/२१ गते

लोक सेवा आयोग

अप्राविधिक तर्फका न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद सेवा, राजपत्र अनंकित
प्रथम श्रेणी, नायव सुब्बा वा सो सरह
पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र - सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. सामान्य ज्ञान

३० प्रश्न × २ अंक = ६० अंक

१.१ ब्रह्माण्ड सम्बन्धी जानकारी ।

१.१.१ सौर्यमण्डल: सूर्य, ग्रह, उपग्रह, शिशुग्रह, उल्का, धूमकेतु/पुच्छे ताराहरू, आदि ।

१.१.२ पृथ्वी: परिचय, उत्पत्ति र गति ।

१.२ विश्वको भूगोल - महादेश, महासागर, ध्रुव, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरूभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल, जलवायु, व्यापारिक वायु, मनसुन, आदि ।

१.३ नेपालको भूगोल

१.३.१ धरातलीय स्वरूपको किसिम, विशेषताहरू ।

१.३.२ प्राकृतिक स्रोतहरू: किसिम, उपलब्धि र वर्तमान अवस्था ।

१.३.३ भौगोलिक विविधता र जनजीवन ।

१.३.४ नेपालमा पाईने हावापानीको किसिम र विशेषता । हावापानीको विविधताबाट उत्पन्न भएका आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप र जिविकोपार्जनमा विविधता ।

१.४ विश्वको इतिहास - म्यागनाकार्टा, औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता सङ्ग्राम, रूसी / अक्टोबर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम; घटना, कारण र परिणामहरू ।

१.५ नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)

१.५.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था ।

१.५.२ आधुनिक इतिहास; राजनीतिक घटनाक्रम, कारण र परिणामहरू ।

१.६ नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था

१.६.१ प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, आदि ।

१.६.२ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता, महत्व ।

१.७ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, आदि) र विकास योजना ।

१.८ विज्ञान प्रविधि र स्वास्थ्य: निम्नलिखित विषयमा सामान्य जानकारी

१.८.१ विज्ञान प्रविधिको विकासबाट मानव जीवनमा परेको प्रत्यक्ष प्रभाव ।

१.८.२ जैविक प्रविधि, सूचना तथा संचार प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा ।

१.८.३ क्रमविकाश र वंशाणु, स्वास्थ्य, रोग, खोप, खाद्य, पोषण, सरसफाई ।

१.८.४ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने वस्तुहरू साबुन, प्लाष्टिक, रेसा, काँच, मल र किटनाशक औषधी, आदि ।

१.९ पारिस्थितिक पद्धति र वातावरण

१.९.१ पारिस्थितिक पद्धतिको परिचय र प्रकार तथा जीव भू-रासायनिक चक्र ।

१.९.२ दिगो विकास, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू, विश्वव्यापी उष्णता, मौसम परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, ओजोन विनास, वातावरण, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोबास (बैंसाईसराई), आदि ।

१.१० अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था

१.१०.१ नेपालका छिमेकी देशहरू, तथा बेलायत, अमेरिका, जापान, आदिसँगको सम्बन्ध ।

१.१०.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ: अङ्ग, विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधिहरू ।

१.१०.३ क्षेत्रीय संगठन: सार्क, बिमस्टेक, आसियान, युरोपियन संघ ।

१.११ राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत, आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू र महत्त्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी ।

२. सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१५ प्रश्न × २ अंक = ४० अंक

२.१ शाब्दिक तार्किक परीक्षण:

बोध, शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ- डिकोडिङ, छोडिएका अक्षर/संकेत मिलाउने, दिशा र दूरी ज्ञान परीक्षण, तार्किक विश्लेषण, श्रेणीक्रम (पत्तिक्रम), भनाई र कारण, आगमन, निगमन, कार्य/अवस्थाको सिलसिला, आदि ।

२.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण:

अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छोडिएका संख्या (अक्षर/संकेत) मिलाउने, साभ्ना गुण, मेट्रिक्स, तथ्यांक व्याख्या, तथ्यांक जाँच (रूजु), अंकगणितीय तर्क/क्रिया सम्बन्धी, प्रतिशत, भिन्न, दशमलव, अनुपात, औसत, नाफा, नोक्सान, मिति/पात्रो, समय र काम, आदि ।

२.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षण:

अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, तार्किक चित्रात्मक विश्लेषण, भेन चित्र, मेट्रिक्स चित्र, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, विन्दु स्थान/स्थिति, पानीमा देखिने आकृति, ऐनामा देखिने आकृति, अन्तर्निहित आकृति, चित्रको स्थानान्तरण, आदि ।

समाप्त

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परिक्षण विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ। सामान्य ज्ञानमा यथासम्भव क्रमशः Level I का ६० प्रतिशत र Level II का ४० प्रतिशत प्रश्नहरू सोधिनेछ।

प्रथम पत्र	सामान्य ज्ञान												सामान्य बौद्धिक परीक्षण		
अंक भार	६०												४०		
एकाई	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	१.१०	१.११	२.१	२.२	२.३	
प्रश्न संख्या	१	२	४	१	२	४	३	३	३	२	५	६	८	६	
जम्मा प्रश्न	(Level I = 18 र Level II = 12) जम्मा 30											20			

Level I Questions

(चार विकल्पमात्र भएका सामान्य बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू)

Level II Questions

(चार भन्दा विकल्प बढि विकल्प हुन सक्ने तर चार विकल्पमात्र प्रदान गरिएका बहुवैकल्पिक स्वरूपका तर ठिक (बेठिक, जोडा मिलाउने, खालि ठाउँ भर्ने, कारण र प्रभाव सम्बन्ध प्रश्नहरू, नमिल्दो छुट्ट्याउने प्रश्नहरू)

द्वितीय पत्र - सामाजिक - आर्थिक अवस्था

खण्ड (A) - अङ्क (४०)

- नेपालको सामाजिक, आर्थिक एवं वातावरणीय अवस्था
  - भौगोलिक अवस्था/स्वरूप: किसिम र विशेषताहरू।
  - हावापानी: किसिम र विशेषता।
  - जलसम्पदा: स्थिति र महत्व।
  - वनसम्पदा: अवस्था र महत्व तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरू।
  - प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति।
  - आर्थिक विकासका पक्षहरू: कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार, र जनशक्ति।
  - आर्थिक विकासका सम्बाहकहरू: सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्र।
  - योजनाबद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी।
  - जनसङ्ख्या व्यवस्थापन, शहरीकरण र बसाई सराई।
  - वातावरण व्यवस्थापन, जैविक विविधता, वातावरण प्रदूषण र जलवायु परिवर्तन।
  - ज्वलन्त विषयहरू: गरीबी, बेरोजगारी, जनस्वास्थ्य, खाद्य सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा र ऊर्जा संकट।

खण्ड (B) – अङ्क (३०)

२. संवैधानिक व्यवस्था र सरकार

- २.१ नेपालको वर्तमान संविधान ।
- २.२ केन्द्रीय र स्थानीय सरकार तथा सुशासन ।
- २.३ नागरिक चेतना/शिक्षा, नागरिक समाज लगायत नागरिकहरूको दायित्व र कर्तव्य ।
- २.४ कानूनको अर्थ र महत्व तथा कानूनका स्रोतहरू ।
- २.५ कानूनी राज्यको अवधारणा र महत्व, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता ।
- २.६ समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व र सकारात्मक विभेद ।

खण्ड (C) – अङ्क (३०)

३. सार्वजनिक सेवा संचालन एवं व्यवस्थापन

३.१ कार्यालय व्यवस्थापन

- ३.१.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व ।
- ३.१.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व ।
- ३.१.३ कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार, माध्यम ।
- ३.१.४ कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व ।

३.२ लेखा प्रणाली र राजस्व प्रशासन

- ३.२.१ सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी ।
- ३.२.२ सरकारको आर्थिक कार्य प्रणालीको सामान्य जानकारी ।
- ३.२.३ जिन्सी सेस्ता प्रणाली, राजश्व सेस्ता प्रणाली र धरोटी सेस्ता प्रणाली ।
- ३.२.४ राजस्व प्रशासन (कर, भंसार, अन्तःशुल्क) सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- ३.२.५ बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

३.३ नेपालको निजामती सेवाको गठन, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू, सेवा सुविधा, अनुशासन, आचरण, सजाय र वृत्ति विकास सम्बन्धी व्यवस्थाहरू ।

३.४ सार्वजनिक सेवा प्रवाह

- ३.४.१ अर्थ र महत्व ।
- ३.४.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरिका/माध्यमहरू ।
- ३.४.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व ।

द्रष्टव्य : द्वितीय पत्रको पाठ्यक्रमलाई ३ वटा खण्ड/एकाईमा विभाजन गरिएको छ, ३ वटा खण्ड/एकाईको लागि ३ वटै उत्तरपुस्तिका दिइनेछ र परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्ड/एकाईका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्ड/एकाईको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ । यसपत्रका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या यथासम्भव निम्नानुसार हुनेछ ।

द्वितीयपत्र का खण्ड	(A)	(B)	(C)	जम्मा प्रश्न संख्या
अङ्कभार	४०	३०	३०	
छोटो उत्तर प्रश्न	६	४	४	१४
लामो उत्तर प्रश्न	१	१	१	३
जम्मा प्रश्न संख्या	७	५	५	१७

चतुर्थ पत्र : अंग्रेजी भाषा र कूटनैतिक विषय
Paper IV: English Language & Diplomacy

(नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि मात्र)

Part I: English Language

(40 Marks)

- 1.1 Translation from Nepali into English** 1×10=10
A passage of about 75 words in Nepali (The passage will be related to some topic in international relations/international politics, foreign policy/diplomacy).
- 1.2 Communicative Grammar** 5 (2×1)=10
- 1.2.1 Meaning and use of 2 words in sentence (carrying 1 mark each)
1.2.2 Use of 2 verbs in proper tense (carrying 1 mark each)
1.2.3 Use of 2 appropriate prepositions (carrying 1 mark each)
1.2.4 Correction of 2 grammatical errors (carrying 1 mark each)
1.2.5 Answers to 2 telephone conversations (carrying 1 mark each)
- 1.3 Comprehension** 5×2 =10
An English Passage of about 150 words will be given with 5 questions, each carrying 2 mark.
- 1.4 Essay on one of five topics on contemporary issues in about 200 words.** 1×10 = 10

Part II: International Relations and Diplomacy

(60 Marks)

(10 Questions of 5 marks and 1 Question of 10 marks)

- 2.1 Basic knowledge of International Relations and Diplomacy**
- 2.1.1 Meaning of International Relations
2.1.2 Scope of International Relations
2.1.3 Definition of Diplomacy
2.1.4 Nature of Diplomacy
- 2.2 Basic knowledge of International Law and Treaties**
- 2.2.1 Definition of State, Recognition of State and Government
2.2.2 Meaning of Sovereignty
2.2.3 Sources of International Law
2.2.4 Definition of Treaties
2.2.5 Forms of Treaties (Conventions, Agreements, Exchange of Notes, Declarations, Charter and Memorandum of Understandings (MoUs))
- 2.3 Nepal and the United Nations, its Specialized Agencies & International Financial Institutions**
- 2.3.1 Principles and purposes of the United Nations
2.3.2 Organizational structure of the United Nations
2.3.3 Nepal's role in the United Nations
2.3.4 Nepal and the IMF, World Bank
2.3.5 Nepal and WTO
2.3.6 Nepal and ADB

2.4 Nepal and Regional Cooperation

- 2.4.1 Nepal and SAARC
- 2.4.2 Brief information on:
  - 2.4.2.1 BIMSTEC
  - 2.4.2.2 Group of 77
  - 2.4.2.3 Non-Aligned Movement (NAM)
  - 2.4.2.4 ASEAN
  - 2.4.2.5 European Union (EU)

2.5 Least Developed and Landlocked Developing Countries

- 2.5.1 Problems of the least developed countries (LDCs)
- 2.5.2 Definition of the least developed countries (LDCs)
- 2.5.3 Challenges of the Landlocked Developing Countries (LLDCs)
- 2.5.4 Rights of Landlocked Developing Countries
- 2.5.5 Importance of capacity building for development

2.6 Foreign Policy

- 2.6.1 Determinants of Foreign Policy in general and of a small country in particular
- 2.6.2 Nepal's Foreign Policy in the present context
- 2.6.3 Nepal's relations with India & China
- 2.6.4 Role of the Foreign Ministry
- 2.6.5 Nepal Foreign Service, its role, scope and importance

2.7 Diplomatic and Consular Functions

- 2.7.1 Functions of diplomatic & consular missions
- 2.7.2 Nature of consular services (passport, visa & attestation of documents)
- 2.7.3 Economic Diplomacy and its components
- 2.7.4 Foreign Employment, its role, scope & attestation, power attorney
- 2.7.5 Diplomatic Privileges and Immunities

2.8 Diplomatic Terminologies

Excellency, Plenipotentiary, Agrément, Attaché, Aide-Memoire, Embassy (Chancery/Residence), Consulate, Diplomatic Bag, Communiqué, Message, Letters of Credence, Letter of Recall, Charge d' Affaires a.i., Honorary Consul, Diplomatic Corps, Note Verbale, Protocol, Persona non Grata, Status Quo, Asylum, RSVP.

Questions Scheme

Part	I: English Language				II: International Relations and Diplomacy
Marks	40				60
Unit	1.1	1.2	1.3	1.4	All
Questions × Marks	1 × 10 = 10	5 (2 × 1) = 10	5 × 2 = 10	1 × 10 = 10	10 Questions × 5 Marks = 50 Marks 1 Question × 10 Marks = 10 Marks

प्रथम पत्र

सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

- १.१ लोक सेवा आयोगद्वारा प्रस्तुत सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) को नमूना प्रश्नहरूको समाधान
- १.२ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (समावेशी), २०६९ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएका संकलित प्रश्नहरूको समाधान
- १.३ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला), २०६९ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएको संकलित प्रश्नहरूको समाधान
- १.४ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु.(खुला/समावेशी), २०७० सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएका संकलित प्रश्नहरूको समाधान
- १.५ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु.(खुला/समावेशी), २०७१ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएका संकलित प्रश्नहरूको समाधान
- १.६ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु.(खुला/समावेशी), २०७२ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएका संकलित प्रश्नहरूको समाधान

१.१ लोक सेवा आयोगद्वारा प्रस्तुत सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) का नमूना प्रश्नोत्तर

सामान्य ज्ञानका नमूना प्रश्नहरू
(Sample Questions of General knowledge)

- (1) कुनै ठाउँको स्थानीय समय 06:00 a.m. हुँदा ग्रीनवीच मध्याह्न समय (GMT) 02:00 a.m. छ भने त्यसको ठाउँको देशान्तर (Longitude) कति हुन्छ ?
The local time of a place is 06:00 a.m., when the Green which Mean Time (GMT) is 02:00 a.m. What is the longitude of the place?
A) 60° W   B) 60°E   C) 60° N   D) 60°S

- (2) समूह I र II मा जोड मिलाउनुहोस् ।

समूह I

- a) एसिया
b) युरोप
c) उत्तर अमेरिका
d) अष्ट्रेलिया

समूह II

1. नयाँ संसार
2. विषमताको महादेश
3. सबैभन्दा सानो महादेश
4. प्रायद्वीपहरूको पनि प्रायद्वीय

Group I

- a) Asia
b) Europe
c) North America
d) Australia

Group II

1. New World
2. Continent of Extremes
3. Smallest Continent
4. Peninsula of Peninsulas

कोड (Code)

	a	b	c	d
A)	2	4	1	3
B)	2	1	1	3
C)	4	1	2	3
D)	1	2	3	4

- (3) भगवान बुद्धले निम्नलिखित चार आर्य सत्य प्रचार गरेका थिए । ती चार आर्य सत्यलाई तल दिईएको कोड प्रयोग गरी सही क्रममा राख्नुहोस् ।

1. संसारमा दुःख छ वा संसार नै दुःख हो ।
2. दुःखको निरोध हुन्छ वा दुःख रोक्न सकिन्छ ।
3. दुःख निरोधको लागि एक प्रमुख मार्ग/उपाय छ ।
4. दुःखको कारण छ ।

Lord Buddha had preached the following four noble truths. Put them correct order using the code given below.

1. There is suffering.
2. There is a cessation of suffering.
3. There is a path leading to the cessation of suffering.

4. There is cause of suffering.

A) 1-2-3-4 B) 1-4-2-3 C) 4-14-3-2 D) 1-2-4-3

(4) प्रसिद्ध पूर्वीय राजनीतिक चिन्तक एवं अर्थशास्त्री कौटिल्यको वास्तविक नाम के धियो ?

A) चन्द्र गुप्त B) विष्णु गुप्त C) चाणक्य D) चित्र गुप्त

What is the real name of Kautilya, a famous political thinker and economist of the east?

A) Chandra Gupta B) Vishnu Gupta

C) Chanakya D) Chitra Gupta

(5) निम्नलिखित कथनहरू बारेमा विचार गर्नुहोस् ।

1. स्वाइन फ्लू (Swine Flu) प्रभावित क्षेत्र जो कोहि व्यक्ति स्वाइन फ्लूबाट प्रभावित/संक्रमित हुने उतिकै अवस्था रहन्छ ।

2. प्रति जीवाणु औषधीहरूको स्वाइन फ्लूको प्राथमिक उपचारमा कुनै भूमिका हुँदैन ।

3. महामारी क्षेत्रमा भविष्यमा स्वाइन फ्लू फैलनबाट रोक्नको लागि क्षेत्रभित्र भएका सम्पूर्ण सुँगुरहरू (Pigs) मानुपछ ।

माथि उल्लिखित कथनहरूमा कुन ठिक हो/हुन् ?

A) 1 र 2 मात्र

B) 2 मात्र

C) 2 र 3 मात्र

D) 1, 2 र 3 सबै

Consider the following statements:

1. Every individual in the populations is equally susceptible host for Swine Flu.

2. Antibiotics have no role in the primary treatment of Swine Flu.

3. To prevent the future spread of Swine Flu in the epidemic area, the Swine (Pigs) must all the culled.

A) 1 and 2 only

B) 2 only

C) 2 and 3 only

D) 1, 2 and 3

(6) मेची नदी नेपालको ..... को नदी हो । यसलाई भारतमा प्रवेश गरेपछि ..... नदीका नामले चिनिन्छ ।

A) पहिलो स्तर - महानन्द

B) पहिलो स्तर - दामोदर

C) दोस्रो स्तर - महानन्द

D) दोस्रो स्तर - दामोदर

Mechi River is ..... river of Nepal. After entering to India, it is known as name of ..... river.

A) First category - Mahananda

B) Second category - Mahananda

C) Second category - Damodar

D) First category - Damodar

(7) समूह I र समूह II मा जोडा मिलाउनुहोस् र कोडबाट सहि उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I	समूह II
a) नेपालको श्रीलङ्गा	1. दैलेखको दुल्लु
b) ज्वालामुखीको चिन्ह	2. कोशीटप्पु

c) स्वर्गद्वारी तीर्थस्थल	3. मुस्ताङ
d) नेपालको मरुभूमि	4. प्युठान

Match Group I and Group II and choose the correct answer from the codes.

Group I	Group II
a) Sri Lanka of Nepal	1. Dullu of Dailekh
b) Trace of Volcano	2. Koshi Tappu
c) Pilgrimage of Swargadwari	3. Mustang
d) Desert of Nepal	4. Pyuthan

कोड (Code):

A) a-2, b-4, c-3, d-1

B) a-2, b-1, c-4, d-3

C) a-3, b-4, c-1, d-2

D) a-4, b-3, c-2, a-1

- (8) एक विवाहित जोडीले एउटा बालक केटोलाई धर्मपुत्र अपनाएका थिए । केही वर्ष पछि त्यस जोडीबाट जुम्लाहा बालक (छोरा) हरूको जन्म भयो । त्यो जोडीको एकको रक्त समूह 'AB' सकारात्मक र अर्कोको 'O' नकारात्मक छ । तीन वटा छोराहरू मध्ये एकको रक्त समूह 'A' सकारात्मक, दोस्रोको 'B' सकारात्मक र तेस्रोको 'O' सकारात्मक छ भने धर्मपुत्रको रगत समूह कुन होला ?

A) 'O' सकारात्मक

B) 'A' सकारात्मक

C) 'B' सकारात्मक

D) दिइएको जानकारी/सूचनाको आधारमा भन्न सकिन्न ।

A married couple adopted a male child. A few years later, twin boys were born to them. The blood group of couple is 'AB' positive and 'O' negative. The blood group of them three sons is 'A' positive, 'B' positive and 'O' positive. The blood group of the adopted son is

A) 'O' positive

B) 'A' positive

C) 'B' positive

D) Cannot be determined on the basis of the given data.

- (9) मानव शरीरको सन्तुलनको मुख्य अङ्ग कहाँ अवस्थित छ ?

A) कानको भित्र भागमा

B) कानको मध्य भागमा

C) मस्तिष्कको अग्र भागमा

D) मेरुदण्डको माथिलो भागमा

Where is the human body's main organ of balance located?

A) inner part of ear

B) middle part of ear

C) front part of brain

D) top part of vertebral column

- (10) निम्न देशहरूको बारेमा विचार गर्नुहोस् ।

1. ब्रुनाई

2. पूर्वी टिमोर

3. लाओस

असियान (ASEAN) को सदस्य माथि उल्लिखित देशहरूमा कुन हो/कुन कुन हुन् ?

A) 1 मात्र

B) 2 र 3 मात्र

C) 1 र 3 मात्र

D) 1, 2 र 3 सबै

Consider the following countries

1. Brunei   2. East Timor   3. Laos

Which of the above countries is/are member/are members of ASEAN?

- A) 1 only   B) 2 and 3 only
C) 1 and 3 only   D) 1, 2 and 3

- (11) निम्न लिखित घटना (खेल) र खेल हुने देशहरूमा नमिल्ने जोडा कुन हो ?

घटना (खेल)

खेल हुने देश

- A) फिफा विश्वकप, २०१४   ब्राजिल
B) एसियाली खेलकूद, २०१४   दक्षिण कोरिया
C) शीतकालीन ओलम्पिक खेलकूद, २०१४   जापान
D) ग्रीष्मकालीन ओलम्पिक खेलकूद, २०१६   ब्राजिल

Which of the following pairs of events (sports) and host country is NOT correctly matched?

Event (Sports)

Host countries

- A) 2014 FIFA World Cup   Brazil
B) 2014 Asian Games   South Korea
C) 2014 Winter Olympic Games   Japan
D) 2016 Summer Olympic Games   Brazil

- (12) निम्नलिखित कथनहरू मध्ये कुन कथन ठीक होइन, छान्नुहोस् ।

- A) म्याग्नाकार्टालाई मानवअधिकार विकासको प्राचीन दस्तावेज मानिन्छ ।
B) औद्योगिक क्रान्तिको सुरुवात इटालीबाट भएको थियो ।
C) फ्रान्सको राज्यक्रान्तिलाई बौद्धिक क्रान्ति पनि भनिन्छ ।
D) भारतीय स्वतन्त्रता आन्दोलनमा सन् १९१९-१९४७ सम्मको अवधिलाई गान्धी युग भनेर पनि चिनिन्छ ।

Which of the following statements is NOT correct?

- A) The Magna Carta is considered to be the ancient document of the development of human rights.
B) The Industrial Revolution commenced from Italy.
C) The French Revolution is also called the Intellectual Revolution.
D) The period of 1919-1947 is also known as the Gandhi Era in the Indian freedom movement.

सामान्य ज्ञान (प्रथम पत्र) का नमूना वस्तुगत प्रश्नहरूको उत्तर कुञ्जिका

1. B	2. A	3. B	4. B	5. D	6. C
7. D	8. D	9. C	10. C	11. C	12. B

सामान्य बौद्धिक परीक्षाको नमुना प्रश्नहरू
(Sample Questions of General Mental Ability Test)

- (1) यदि 'PROMIDANCY' शब्दको दोस्रो, पाँचौं, छैठौं, सातौं र दशौं अक्षरहरूबाट एक मात्र अर्थपूर्ण शब्द बनाउन सम्भव हुन्छ भने कुन अक्षर अगाडिबाट तेस्रो स्थानमा आउँछ ? यदि ती अक्षरहरूबाट एक भन्दा बढी अर्थपूर्ण शब्दहरू बन्दछन् भने 'M' उत्तर दिनुहोस् । यदि ती अक्षरहरूबाट कुनै अर्थपूर्ण शब्द बनाउन सकिँदैन भने 'N' उत्तर दिनुहोस् ।

If it is possible to make only one meaningful word with the second, fifth, sixth, seventh and tenth letters of the word 'PROMIDANCY' which would be the third letter of the word from the front? If more than one such word can be formed, give 'M' as the answer. If no such word can be formed, give 'N' as your answer.

- A) A   B) I   C) M   D) N

- (2) I, II, III, IV, र V हरू मध्ये प्रत्येकको फरक फरक उचाई छ । II, V भन्दा मात्र अग्लो छ । III, I भन्दा होचो छ तर IV भन्दा अग्लो छ भने तीनहरू मध्ये तेस्रो अग्लो को छ ?

Among, I, II, III, IV and V, each has a different height. It is taller than only V. III is shorter than I but taller than IV. Who is third tallest among them?

- A) III   B) IV
C) II   (D) Data inadequate (जानकारी अपूर्ण)

- (3) दिइएको क्रम/श्रेणीमा प्रश्नचिन्ह (?) राखिएको ठाउँमा के हुन्छ ?

What will come at place of question mark (?) of the following series?

i) BA, ED, JI, ?, ZY

- A) OPB) PO   C) PQ   D) QP

ii) 1, 1, 4, 8, 9, (?), 16, 64

- A) 12   B) 24   C) 25   D) 27

- (4) तल दिइएका क्रम/श्रेणीमा अगाडिबाट कुन अक्षर पचासौं (50th) स्थानमा आउँछ ?

In the following series, which letter occupies 50th position from front?
aababcabcdabcde.....

- A) d   B) e   C) f   D) g

- (5) दिइएका विकल्पहरूमध्येबाट छोट्टिएका संख्या पत्ता लगाउनुहोस् ।

i)

1	7	9
2	14	?
3	105	117

- A) 28   B) 18   C) 16   D) 12

ii)

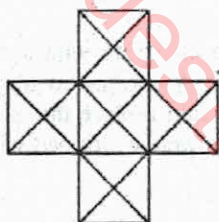
	16	
1	10	9
	4	

	64	
25	27	100
	16	

	256	
36	?	144
	64	

- A) 42   B) 48   C) 60   D) 72
- (6) यदि $43 \oplus 21 = 20$ र $69 \oplus 35 = 46$ हुन्छ भने $92 \oplus 31 = ?$
 If $43 \oplus 21 = 20$ and $69 \oplus 35 = 46$, then $92 \oplus 31 = ?$
 A) 30   B) 36   C) 54   D) 64

- (7) तल दिइएको चित्रमा त्रिभुजहरूको (Triangles) कुल संख्या कति छ ?
 What is the number of Triangles in the figure given below?

- A) 40   B) 48   C) 50   D) 56
- (8) निम्न आकृतिबारे विचार गर्नुहोस् र त्यसपछि दिइएको प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।
 Consider the following figure and answer the item that follows:

	40
40	

माथि उल्लिखित देखिए अनुसार एक वर्ग (Square) लाई चार वटा आयत (Rectangle) हरूमा विभाजन गरिएको छ । आयतहरूका भुजाहरूको लम्बाई पूर्ण संख्याहरूमा छन् । आकृतिका दुई वटा आयतहरूको क्षेत्रफल (Area) अंकित गरिएको छ । निम्न संख्याहरू मध्ये कुन एक संख्याको माथि दिइएको वर्ग (आकृति) को प्रत्येक भुजाहरूको लम्बाई प्रतिनिधित्व गर्दैन ?

A square is divided into four rectangles as shown above. The lengths of the sides of rectangles are natural (whole) numbers. The area of two rectangles are indicated in the figure. Which one of the following numbers does not represent the length of each side of the square (figure) given above?

- A) 13   B) 14   C) 20   D) 22
- (9) यदि (if) DOLL is 6199, COCK is 5153, CROW is 5812 and FOOD is 4116. Then RICE is --(?)--
 A) 8753   B) 8756   C) 8051   D) 8057

- (10) कुनै एक निश्चित कोड भाषामा MEDIUM लाई NDEHVL लेखिन्छ । त्यो कोड भाषामा MIDDLE लाई कसरी लिखिन्छ ?

In a certain code language MEDIUM is written NDEHVL. How is MIDDLE written in that code?

- A) NHEEMD   B) NHECMD
C) NHCEMD   D) NHEEKD

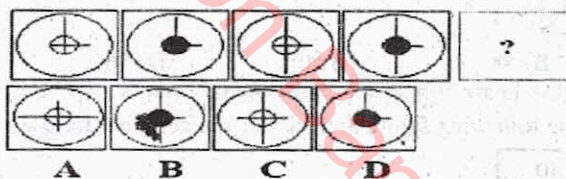
- (11) 600 को 60% को 60% कति हुन्छ ?

What is 60% of 60% of 600?

- A) 360   B) 216   C) 144   D) 300

- (12) तल उल्लिखित प्रश्नको पहिलो लहरमा बायाँदेखि दायाँ सचित्र कोठाहरू निश्चित नियम अनुसार क्रमबद्ध रूपमा रहेका छन् । यसै नियम अनुसार दोस्रो लहरको कून चित्रले पहिलो लहरको प्रश्न चिन्ह (?) भएको चित्रलाई प्रतिस्थापन गर्छ, सो पत्ता लगाउनुहोस ।

The elements of first line figures below are changing with a certain rule as we observe them from left to right. According to this rule, which of the following second line figure would replace the question mark (?) figure in the first line if the changes were continued with the rule?

- (13) कुनै लाइन/लहरमा राम अगाडिबाट बीसौं स्थानमा छ तथा श्याम पछाडिबाट एकतीसौं स्थानमा छ । जबकि राम र श्यामको ठीक बीचमा कृष्ण छ । यदि श्याम भन्दा अगाडि लाइन/लहरमा राम छ र त्यस लाइन/लहरमा जम्मा 66 जना व्यक्तिहरू छन् भने राम र कृष्णको बीचमा कति जना व्यक्तिहरू छन् ?

In a queue, Ram is twentieth position from the front and Shyam is thirty-first position from the end, while Krishna is exactly in between Ram and Shyam. If Ram is ahead of Shyam and there are 66 persons in the queue, how many persons are there between Ram and Krishna?

- A) 5   B) 14   C) 8   D) 7

- (14) 'M' र 'N' को घरहरू उत्तर-दक्षिण गएको बाटोमा आमूने सामूने छन् । 'M' को घर पश्चिम दिशामा छ । 'M' घरबाट बायाँ फर्केर 6 कि.मी. हिंडुछ र त्यसपछि ऊ दायाँ फर्केर अगाडि 8 कि.मी. हिंडुदा 'Q' को घर सामूने अगाडि पुग्छ । 'M' ले जस्तै ठीक उस्तै 'N' ले गर्छ र त्यसपछि 'P' को घर सामूने अगाडि पुग्छ । यसै आधारमा निम्न कथनहरू कून कथन सही होइन ? छान्नुहोस ।

- A) P र Q को घरहरूको दूरी ठीक 20 कि.मी. छ ।
B) P को घर Q को घरदेखि दक्षिण पश्चिम दिशामा पर्छ ।

C) M र P को घरहरूको दुरी 10 कि.मी. भन्दा बढी छ ।

D) Q को घर N को घर देखि उत्तर-पूर्व दिशामा पर्छ ।

The houses of 'M' and 'N' face each other on a road going north-south. 'M's being on the western side. 'M' comes out of his house, turns left, travels 6 km and again, turns right, travels 8 km ahead and reaches the front of 'Q's house. 'N' does exactly the same and reaches the front of P's house. In this context, which one of the following statements is NOT correct?

A) The house of P and Q are exactly 20 km apart.

B) P's house lies in south-west direction from Q's house.

C) The house of M and P are more than 10 km apart.

D) Q's house lies in north-east direction from N's house.

(15) तल दिइएका विकल्पहरूमध्ये समूहमा नभिल्ले विकल्प कुन हो ?

Which is odd one on the following alternatives?

A) PKJQ

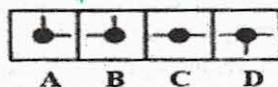
B) RIGT

C) WDBY

D) SHFU

(16) दिइएको म्याट्रिक्स पूरा गर्नुहोस् ।

		?

(17) निम्न प्रश्नहरूको लागि निर्देशन (nos. 17- (i) & (ii)).

एकमात्र संख्याहरूको समूहद्वारा एउटा शब्दलाई दिइएको विकल्पहरू मध्ये कुनै एकमात्र विकल्पले प्रतिनिधित्व गरिएको छ । विकल्पहरूमा दिइएको संख्याहरूको समूहलाई निम्न बमोजिमको दुई मेट्रिक्सहरूमा दुई किसिमका वर्णानुक्रम (अक्षरहरू) ले जनाइएको छ । मेट्रिक्स I (Matrix I) को ठाडो लहरहरू (Column) र तेस्रो पंक्तिहरू (Rows) लाई 0 देखि 4 अङ्कहरू र मेट्रिक्स II (Matrix II) को ठाडो लहरहरू र तेस्रो पंक्तिहरूलाई 5 देखि 9 अङ्कहरूले जनाइएको छ । ती मेट्रिक्सहरूको वर्णानुक्रम (अक्षर) लाई पहिले मेट्रिक्सको तेस्रो पंक्तिहरू (Rows) र त्यसपछि मेट्रिक्सको ठाडो लहरहरू (Column) ले जनाउन सकिन्छ । जस्तै 'M' लाई 10, 1, 41 आदिले जनाउन सकिन्छ । 'O' लाई 13, 32, 44 आदिले जनाउन सकिन्छ । यसैगरी तपाईंले प्रत्येक प्रश्नमा दिएको शब्द (Word) को लागि एक संख्याहरूको समूह पत्ता लगाउनु पर्नेछ ।

For direction the following items (non. 17- (i) & (ii)).

A word is represented by only one set of numbers as given in any one of the alternatives. The set of numbers given the alternatives are represented by two classes of alphabets (letters) as in the 2 matrices given below. The column and rows of matrix I are numbered from 0 to 4 and the of Matrix II from 5 to 9. A letter from these matrices can be represented first by its row and column numbers eg. 'M' can be

represented by 10, 34, 41 etc. 'O' can be represented by 13, 32, 44 etc. similarly you have to identify the set for the word given in each questions.

Matrix I

	0	1	2	3	4
0	F	O	R	M	S
1	M	S	F	O	R
2	O	R	M	S	F
3	S	F	O	R	M
4	R	M	S	F	O

Matrix II

	5	6	7	8	9
5	G	I	V	E	N
6	E	N	G	I	V
7	I	V	E	N	G
8	N	G	I	V	E
9	V	E	N	G	I

i) FROG

A) 31, 21, 32, 89

B) 12, 33, 32, 98

C) 43, 14, 13, 86

D) 24, 21, 31, 86

ii) RISE

A) 21, 86, 11, 77

B) 33, 68, 23, 98

C) 14, 78, 30, 77

D) 21, 75, 40, 89

- (18) सात (7) विषयहरूको अङ्कको औसत साठी (60) छ । यदि अगाडिका चार (4) विषयहरूको अङ्कको औसत त्रिसठ्ठी (63) र पछाडिका चार (4) विषयहरूको अङ्कको औसत (55) छ भने चौथो विषयको अङ्क कति छ ?

The average of marks of 7 papers is 60. The average of marks of the first 4 papers is 63 and the average of marks of the last 4 papers is 55. What are the marks of the fourth paper?

A) 52

B) 59

C) 59.33

D) Data Inadequate (जानकारी अपूर्ण)

- (19) तीन व्यक्तिहरू एकसाथ हिड्न सुरु गर्दछन् र तिनीहरूको पाइलाको नाप क्रमशः 30 cm, 35 cm, र 36 cm छ । प्रत्येक व्यक्तिहरूको पूर्ण पाइलाहरूमा समान दुरी पार गर्न कति न्यूनतम दुरी हिड्नु पर्ला ?

Three persons start walking together and their steps measure 30 cm, 35 cm and 36 cm respectively. What is the minimum distance each should walk so that each can cover the same distance in complete steps?

A) 6 m 30 cm

B) 13 m 60 cm

C) 18 m 90 cm

D) 3 m 15 cm

- (20) P, Q र R तीन ओटा भाँडोहरू छन् । ती भाँडोहरूको क्षमता क्रमशः 12 लीटर, 20 लीटर र 32 लीटर छ । भाँडो R मा 32 लीटर दुध छ । ती तीन भाँडोहरूको मात्र प्रयोगमा दुधलाई विभाजन गर्नुपर्छ ।

निम्नलिखित कथनहरू बारेमा विचार गर्नुहोस् :

1. भाँडो P र भाँडो Q प्रत्येकमा 12 लीटर दुध राख्न सम्भव हुन्छ ।

2. भाँडो Q र भाँडो R प्रत्येकमा 16 लीटर दुध राख्न सम्भव हुन्छ ।

A) 1 मात्र

B) 2 मात्र

C) 1 र 2 दुवै हो

D) 1 र 2 दुवै होइन

१.३ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (समावेशी), १०६५ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिएको संकलित प्रश्नहरूको समाधान

**सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण
(General Knowledge & General Mental Ability)**

सामान्य ज्ञान (General Knowledge): अंक ६०

1. मंगल ग्रहले सूर्यको परिक्रमा गर्न कति समय लगाउँछ ? ☛ ६८७ दिन
2. विश्वको तेस्रो ठूलो महासागर कुन हो ? ☛ हिन्द महासागर
3. GMT को पूरा रूप के हो ? ☛ Greenwich Mean Time
4. तल सूह I र II बाट सही उत्तरको जोडा मिलाउनुहोस् ।

समूह I

समूह II

1) गेलिलियो	(a) रेडियम
2) अल्फ्रेड वनार्ड नोबेल	(b) दूरवीन
3) मेडेम क्युरी	(c) परमाणु बमको सिद्धान्त
4) अटोहन	(d) डाइनामाइट
- ☛ 1-b, 2-d, 3-a, 4-c
5. "विश्वको बढ्दो तापक्रम" ले के गर्छ भन्ने बारे निम्न विवरण पढी सही उत्तर छान्नुहोस् ।
    1. समुद्री सतह बढाउँछ ।
    2. वर्षाको मात्रा र समयावधिमा परिवर्तन ल्याउँछ ।
    3. सम-उपोष्ण मरुभूमि विस्तार हुन जान्छ ।

☛ १, २ र ३ ठीक

6. संयुक्त राष्ट्रसंघीय वातावरण कार्यक्रम (UNEP) को प्रधान कार्यालय कहाँ रहेको छ ? ☛ नैरोबी
7. राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ को प्रारम्भिक तथ्यांक अनुसार नेपालको सबैभन्दा बढी जनसंख्या भएको जिल्ला कुन हो ? ☛ काठमाडौं
8. नेपालको सर्वप्रथम कुन देशसँग दौत्य सम्बन्ध कायम गरेको थियो ? ☛ बेलायत
9. ओस्कार पुरस्कार चलचित्र "Iron Lady" को लागि अभिनेत्री मेरिलस्ट्रिपलाई प्रदान गरियो । यो उनको कतिऔं पटकको ओस्कार पुरस्कार हो ? ☛ दोस्रो
10. युरोपेली केन्द्रिय बैंकको मुख्यालय कुन देशमा रहेको छ ? ☛ जर्मनी
11. राज्य पुनः संरचना उच्चस्तरीय आयोगले कुन मितिमा देशमा एघार वटा संघीय प्रदेश निर्माण उपयुक्त हुने सुझाव सहितको प्रतिवेदन बुझाएको थियो ? ☛ २०६८ माघ १७
12. नेपालमा कुन उद्देश्यले बढी पर्यटक आउने गर्दछन् ? ☛ मनोरञ्जन

13. कति स्थिर जेथा भएको उद्योगलाई ठूलो उद्योग भनी वर्गीकरण गरिएको छ ?
 • १५ करोड माथि
14. तलका वैज्ञानिक मध्ये भौतिकशास्त्र तर्फ नोबेल पुरस्कार नपाउने को हो ?
 • चन्द्रेश्वर वेङ्कटरमण (दिइएका मध्ये)
15. नेपालमा जैविक प्रविधिसँग सम्बन्धित निकाय कुन हुन् ? • नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् र वनस्पति विभाग (दिइएका मध्ये)
16. एसियाली राजमार्गको लम्बाई कति छ ? • १,४०,००० कि.मि.
17. UFO को Full Form के हो ? • Unidentified Flying Object
18. समूह I र II मा जोडा मिलाउनुहोस् र कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I

समूह II

1) तेस्रो राष्ट्रिय खेलकुद	(a) नेपालगञ्ज
2) चौथो राष्ट्रिय खेलकुद	(b) वीरगंज
3) पाँचौ राष्ट्रिय खेलकुद	(c) काठमाडौं
4) छैठौ राष्ट्रिय खेलकुद	(d) धनगढी

• 1-b, 2-a, 3-c, 4-d

19. धरातलीय दृष्टिकोणले नेपाल कति प्रदेशमा विभाजित छ ?
 • तीन (हिमाली, पहाडी र तराई)
20. समूह I र II मा जोडा मिलाउनुहोस् र कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I

समूह II

1) धोवी खोला	(a) महाप्रभा
2) मस्याङ्दी नदी	(b) विश्वधारा
3) अरुण नदी	(c) रुद्रमति
4) दरौँदी नदी	(d) शीतप्रभा

• 1-c, 2-d, 3-a, 4-b

21. लाङटाङ राष्ट्रिय निकुञ्जले तलका मध्ये कुन जिल्ला छुँदैन ?
 • काभ्रेपालञ्चोल (दिइएका मध्ये)
22. चियाको बारेमा तलका कथन विचार गर्नुहोस् ।

1. चिया उत्पादन गर्न भिरालो जमिन चाहिन्छ ।
2. चिया उत्पादनको लागि खुकुलो माटो राम्रो हुन्छ ।
3. चिया उत्पादन गर्ने जग्गामा पानी जम्न हुन्छ ।
4. चिया उत्पादन नेपालमा पूर्वाञ्चलमा मात्र हुन्छ ।

• १, २ र ३ मात्र ठीक

23. "म नै राज्य हुँ" भन्ने राजा को थिए ? • लुई चौधौं
24. मुस्लिम धर्ममा "जकात" भन्ने शब्दले के जनाउँदछ ? • दान
25. त्यो योजना सफल हुन्छ जुन आफ्नै परिवेश तथा ..... मा तयार पारिएको हुन्छ ।
 • स्वामित्व

26. बुद्ध धर्ममा देहायका रहिरूले बुद्धका सम्बन्धमा के अर्थ राख्छन् ? समूह I र II लाई जोडा मिलाएर कोडको आधारमा उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I

समूह II

1) रातो	(a) अस्तिघातु
2) निलो	(b) दाँत
3) पहुँलो	(c) शरीर
4) सेतो	(d) रगत

☛ 1-d, 2-c, 3-a, 4-b

27. सहिद दशरथ चन्द्रको जन्म कहाँ भएको थियो ?

☛ वैतडी

28. समूह I र II मा जोडा मिलाउनुहोस् र कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह I

समूह II

1) नलेजु	(a) मिथिला
2) जनकपुर	(b) प्रतापमल्ल
3) कृष्ण मन्दिर	(c) विदेह
4) विद्यापति	(d) सिद्धिनरसिंह

☛ 1-b, 2-c, 1-d, 4-a

29. साहित्य लेखनमा नेपाली पछि दोस्रो भाषा कुन हो ?

☛ मैथिली

30. तल उल्लेखित भाषाहरू मध्ये कुन भारोपेली होइन ?

☛ थामी (दिइएका मध्ये)

सामान्य बौद्धिक परीक्षण

(General Mental Ability Test) : ४० अंक

31. तल प्रश्नमा: चिन्हको दायाँ बायाँ रहेको शब्दहरूको सम्बन्धको आधारमा सोही सम्बन्धलाई जनाउने विकल्प मध्येबाट छान्नुहोस् ।

☛ त्रिभजु : चतुर्भजु

32. तल दिइएका विकल्पहरूमध्ये समूहमा नमिल्ने विकल्प कुन हो ?

A) GHJM	B) DEGK
C) QRTW	D) BCEH

☛ B

33. यदि WIN को कोड VHM हो भने MADEL को कोड के हुन्छ ?

A) LZCDK	B) NBEFM
C) KCEDK	D) LZCFM

☛ A

34. एक दिन साँझ सूर्यास्तभन्दा पहिले रेखा र हेमा एक अर्कासँग आमने सामने हुने गरी कुराकानी गर्दै थिए । त्यस समय हेमाको छायाँ ठिक दायाँ तर्फ थियो भने रेखा कुन दिशातर्फ मुख हुने गरी बसेको थिइ होला ?

☛ दक्षिण

35. एउटा गाउँका मानिसहरूले ५०% गुरुङ भाषा बोल्दछन् २५% हयोल्मो भाषा बोल्छन् र १५% ले गुरुङ र हयोल्मो भाषा पनि बोल्छन् । कति प्रतिशतले न त गुरुङ न त हयोल्मो भाषा बोल्छन् ?

☛ ४०%

36. सर्प, छेपारो, गोही जस्तै कुन हो ?

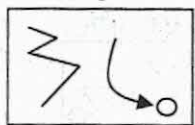
☛ कछुवा

37. कुन विकल्प सही छ ? अनुमान गर्नुहोस् । कवि : कविता भएकै लेखक : ?

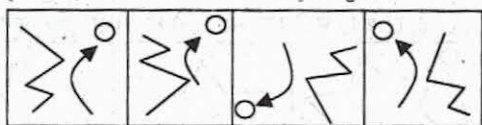
☛ पुस्तक

38. निम्न आकृतिहरूमध्ये कुन आकृति (X) को ऐनामा देखिने आकृति कुन हो ?

(X)

(A)

(B)

(C)

(D)

← C

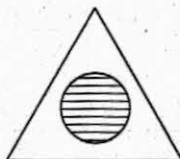
39. तल दिइएका चित्रहरूमध्ये एउटा अरुमन्दा फरक छ। त्यो कुन हो छुट्याउनुहोस्।

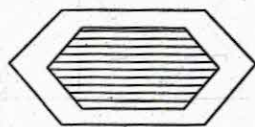
(A)

(B)

(C)

(D)

← C

40. तल दिइएको म्याट्रिक्समा रहेको खाली स्थान (?) लाई पूरा गर्नुहोस्।

9	36	25
4	16	9
1	9	4
6	13	?

← 10

41. तल दिइएको श्रेणीमा एउटा गतल संख्या छ, उक्त गतल संख्या कुन हो, पत्ता लगाउनुहोस्।

12, 20, 38, 42, 56, 72

← 38

42. तल दिइएको अंक जस्तै कुन चाहिँ छ ?

50, 10, 2

A) 350, 75, 15

B) 60, 20, 5

C) 36, 9, 3

D) 75, 15, 3

← D

43. तल दिइएका विकल्पहरूमध्ये नमिल्ने अंक पत्ता लगाउनुहोस्।

A) 63

B) 29

C) 27

D) 25

← B

44. एउटा कक्षामा छात्रहरूको संख्याको दोब्बर छात्राहरू छन् भने दिइएको अंक विकल्प मध्ये कुनले कक्षाका सबै विद्यार्थीहरूको जम्मा संख्याको प्रतिनिधित्व गर्छ ?

A) 35

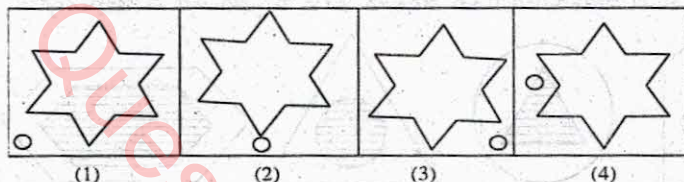
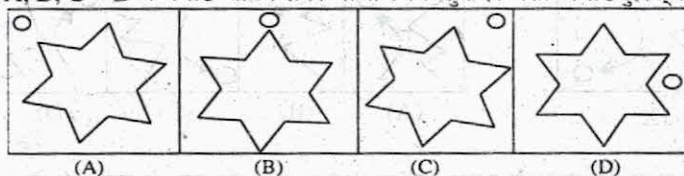
B) 40

C) 45

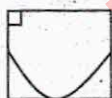
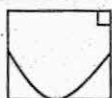
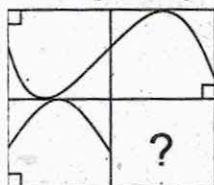
D) 50

← C

45. प्रश्न चित्रका चित्रहरू क्रमबद्ध श्रेणीका रूपमा रहेका छन् र उत्तर खण्डका चित्रहरू A, B, C र D मध्येबाट सो श्रेणीको पाँचौं चित्र कुन हो पत्ता लगाउनुहोस् ।

46. तल दिइएको प्रश्न चिन्हलाई पूरा गर्न (?) भएको ठाउँमा उत्तर चित्रहरू A, B, C र D मध्ये कुन ठीक हुन्छ त्यो पत्ता लगाउनुहोस् ।

(A)

(B)

(C)

(D)

3
B

सामान्य ज्ञान र साधारण बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) को प्रश्नपत्र समेत परीक्षार्थीले उत्तरपुस्तिकासँगै अनिवार्य रूपमा लोक सेवा आयोगलाई फिर्ता गर्नुपर्ने हुदाँ माथी उल्लेखित प्रश्नहरू विभिन्न परीक्षार्थीहरूको स्मरण तथा पुस्तक, पत्रपत्रिकाका आधारमा संकलन गरिएको हो ।

१.३ लोक सेवा आयोगद्वारा ना.सु. (खुला), १०६५ सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) मा सोधिष्टका संकलित प्रश्नहरूको समाधान

**सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण
(General Knowledge & General Mental Ability Test)**

सामान्य ज्ञान (General Knowledge): अंक ६०

1. निम्न लिखित कथनहरू बारेमा विचार गर्नुहोस् ।
  1. सुदूरल्याण्ड नामक भरना न्यूजिल्याण्डमा छ ।
  2. एन्जेल नामक भरना भेनेजुएलामा छ ।
  3. टुगोला नामक भरना नर्वेमा छ ।
 माथि उल्लेखित कथनहरूमा कुन ठीक हो/हुन् ?

☛ 1, 2 र 3 सबै ठीक
2. संयुक्त राष्ट्र संघले सन् २०१२ लाई कुन अन्तर्राष्ट्रिय वर्षको रूपमा मनाउँदै छ ?

☛ अन्तर्राष्ट्रिय सहाकारी वर्ष
3. दशौं विश्वकप क्रिकेट प्रतियोगितामा फाइनल खेल कुन कुन देशले खेलेका थिए ?

☛ भारत र श्रीलङ्का
4. नेपालमा कुन वर्षलाई वाघ वर्षको रूपमा मनाएको थियो ?

☛ सन् २०१०
5. सूर्यबाट सबैभन्दा टाढा रहेको ग्रह कुन हो ?

☛ बरुण
6. निम्न लिखितमध्ये कुन ठीक हो/हुन् ?
  1. अल्पस पर्वत युरोपमा पर्दछ ।
  2. रकी पर्वत उत्तर अमेरिकामा पर्दछ ।
  3. अमेजन नदी दक्षिण अमेरिकामा पर्दछ ।

☛ 1, 2 र 3 सबै ठीक
7. सार्कको छब्बीस वर्षको इतिहासमा आफ्नो कार्यकाल पूरा नगरी पदबाट राजिनामा गर्ने पहिलो महासचिव कुन देशका नागरिक हुन् ?

☛ माल्दिभ्स
8. "In search of lost time" का लेखक को हुन् ?

☛ मार्सेल प्रोस्ट
9. नेपालमा सर्वप्रथम कुन वंशका राजाहरूले राज्य गरेका थिए ?

☛ गोपाल
10. नेपाल धर्म निरपेक्ष राष्ट्र घोषणा भएको मिति कुन हो ?

☛ २०६३/२/४
11. इन्द्रायणी जात्रा कहाँ मनाउने गरिन्छ ?

☛ कीर्तिपुर
12. नेपालको सबभन्दा पुरानो धर्म कुन हो ?

☛ शैव
13. गुरुङ्ग जातिको घरको भित्तामा कोरिने एक प्रकारको भित्ते चित्रलाई के भनिन्छ ?

☛ पुराती चित्र

14. समूह 'A' र समूह 'B' मा जोडा मिलाउनुहोस् र सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह 'A'

1. लोके भन्ज्याङ्ग
2. माने भन्ज्याङ्ग
3. पाथीभरा
4. काँकेबिहार

समूह 'B'

- a. सुर्खेत
- b. गोर्खा
- c. ताप्लेजुङ्ग
- d. इलाम

• 1-b, 2-d, 3-c, 4-a

15. "नेपाल संसारकै सबैभन्दा सुन्दर देशको साथसाथै विभिन्नताको देश पनि हो भन्न म कहिल्यै हिँछकिचाउँदिन" यो कसको भनाई हो ?

• टोनी हेगन

16. गोसाइकुण्ड कुन जिल्लामा अवस्थित छ ?

• रसुवा

17. सार्वजनिक निजी साभेदारी (PPP) अवधारणामा सञ्चालित एक गाउँ, एक उत्पादन कार्यक्रम कुन देशबाट सुरु भएको हो ?

• जापान

18. जटागु रेष्टुरा भनेको के हो ?

• लोप हुन लागेको गिद्धलाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने कार्य

19. नविकरण ऊर्जा भन्नाले के बुझिन्छ ?

1. सौर्य ऊर्जा
2. वायु शक्ति
3. छाल शक्ति
4. जलविद्युतीय शक्ति

माथि उल्लेखितमध्ये कुन ठीक हो हुन् ?

• 1, 2, 3 र 4 सबै

20. भारतीय राष्ट्रिय आन्दोलनलाई ३ चरणमा बाँडिएकोमा तलको क्रमबद्ध रूपमा रहेको कुन हो ?

• उदारवादी युग, उग्रवादी युग, गान्धी युग

21. श्रमशक्ति सर्वेक्षण २०६५/६६ अनुसार नेपालको कुल श्रमशक्तिको कति प्रतिशत कृषिमा आश्रित छ ?

• 73.9%

22. नेपालले BIMSTEC को सदस्यता कहिले लियो ?

• सन् 2004

23. नेपाल र चीनको ध्री गर्जेज वीच हालै सम्झौता भएको पश्चिम सेती जलविद्युत आयोजनाको क्षमता सम्पन्न गर्ने अवधि कति हो ?

• 750 मेघावाट/7 वर्ष

24. मानव शरीरको रक्त सञ्चार प्रक्रिया कसले पत्ता लगाएका हुन् ?

• विलियम हार्वे

25. समूह 'A' र समूह 'B' मा जोडा मिलाउनुहोस् र सही उत्तर छान्नुहोस् ।

समूह 'A'

1. रतन्धो
2. रिकेट्स
3. फुकेनास
4. गलगण्ड

समूह 'B'

- a. प्रोटीनको कमी
- b. भिटामिन ए को कमी
- c. आयोडिनको कमी
- d. भिटामिन डी को कमी

• 1-b, 2-d, 3-a, 4-c

26. सन् १९८७ मा ब्रुटल्यान्ड कमिशनले पेश गरेको प्रतिवेदनको नाम के हो ?

• हाम्रो साभ्ना भविष्य

27. BIMSTEC को प्राथमिकता तोकिएका कति क्षेत्र छन् र नेपालले कुन उपक्षेत्रको नेतृत्व गर्दछ ?

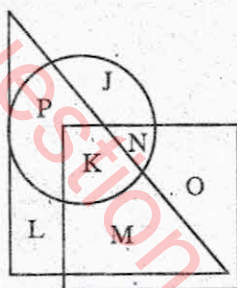
• 14 क्षेत्र, गरिबी निवारण उपक्षेत्र

28. अमेरिकाको "वालस्ट्रिट कब्जा गरौं" भन्ने आन्दोलक केसँग सम्बन्धित छ ?

• आर्थिक समानता

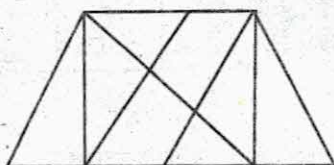
सामान्य बौद्धिक परीक्षण
(General Mental Ability Test)

29. कुनै पार्टीमा पत्येकसँग हात मिलाउँदा त्यहाँ जम्मा 820 पटक हात मिलाउने काम भयो भने त्यस पार्टीमा कूल कतिजना उपस्थिति थिए ? • 41
30. त्रिभुज, वृत्त र वर्गले बनेको निम्न चित्र (diagram) बारे सोच विचार गर्नुहोस् र तल त्यसपाछि दिएको प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

निम्नलिखित कथनहरूमध्ये दिएको चित्र (diagram) का सन्दर्भमा कुन कथन सही हो ?

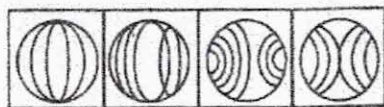
1. K र N सबै तीनवटै आकारहरू भित्र पर्दछन् ।
  2. K, P, M र N सबै तीनवटै आकारहरू भित्र पर्दछन् ।
  3. P, L, M, O र J दुईवटा आकारभित्र पर्दछन् ।
  4. L, O र J एक/एक आकार भित्र पर्दछन् ।
31. तल दिइएको चित्रमा त्रिभुजको संख्या पत्ता लगाउनुहोस् ।

32. प्रश्नमा दिइएको A, B, C, D मध्ये कुन चित्रले X मा दिइएको जस्तो चित्रलाई समेटेको छ ? • 14

(X)

(A)

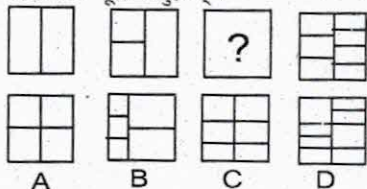
(B)

(C)

(D)

• D

33. तल दिइएका चित्र A, B, C, D हरूमध्ये प्रश्नमा दिइएको चित्रको क्रमको खाली स्थान (?) पूरा गर्नुहोस् ।

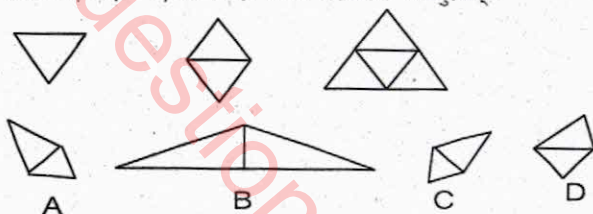
A

B

C

D

34. तल उल्लेखित प्रश्नको पहिलो लहरका चित्रहरू केही समान विशेषता छन् । त्यस्तै विशेषता भएको एउटा चित्र दोस्रो लहरबाट रोज्नुहोस् ।

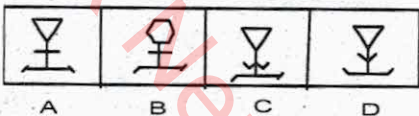
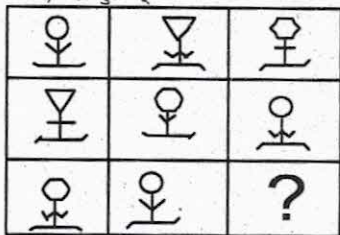
A

B

C

D

35. प्रस्तुत म्याट्रिक्सको खाली स्थानलाई तल दिइएको चित्र A, B, C, D मध्ये कुले पूरा गर्दछ, छान्नुहोस् ।

A

B

C

D

36. निम्नलिखित ४ शब्दमध्ये नमिलने कुन हो ? पत्ता लगाउनुहोस् ।

A) बल

B) हेलमेट

C) नेट

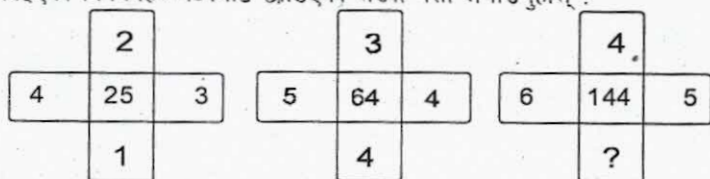
D) ब्याट

37. नौ (9) विषयहरूको अंकको औसत साठी (80) छ । यदि अगाडिका पाँच (5) विषयहरूको अंकको औसत सत्तरी (70) र पछाडिका पाँच (5) विषयहरूको अंकको औसत पचपन्न (55) छ भने पाँचौं विषयको अंक कति छ ?

85

38. दिइएका विकल्पहरूमध्येबाट छोट्टिएका संख्या पत्ता लगाउनुहोस् ?

☛ 24

39. तीन व्यक्तिहरू एकसाथ हिँड्न शुरु गर्दछन् र तिनीहरूको पाईलाको नाप क्रमशः 40cm, 45 cm, र 48 cm छ । प्रत्येक व्यक्तिहरूले पूर्ण पाइलाहरूमा समान दूरी पार गर्न कति न्यूनतम दूरी हिँड्नु पर्छ ?

☛ 21 m 60 cm

40. तल प्रस्तुत अक्षरहरूको क्रमलाई परिवर्तन गर्दा एउटा अर्थपूर्ण शब्द बन्न आउँछ, सो बन्ने शब्द A, B, C, D मध्ये कुन हो ? सही विकल्प छान्नुहोस् ।

T P S L O I
1 2 3 4 5 6

A) 2, 6, 3, 1, 5, 4

B) 2, 5, 4, 6, 3, 1

C) 2, 1, 6, 5, 3, 4

D) 4, 6, 2, 5, 3, 1

41. खाली ठाउँमा कुन क्रम आउँछ ?

a c g m ? ?

☛ u, e

42. कुन जोडा अन्यभन्दा भिन्न छ ?

A) पात्रो : महिना

B) किताब : अध्ययन

C) कारखाना : कामदारहरू

D) घर : शहर

☛ D

43. तल दिइएको क्रममा प्रश्नचिन्ह (?) राखिएको खाली ठाउँमा के हुन्छ ?

197, 376, 555, 743, (.....?)

☛ 913

44. निम्न आकृतिबारे विचार गर्नुहोस् र त्यसपछि दिइएको प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

15	
	48

माथि आकृतिमा देखिए अनुसार एक वर्ग (Square) लाई चार वटा आयत (Rectangle) हरूमा विभाजन गरिएको छ । आयतहरूका भुजाहरूको लम्बाई पूर्ण संख्याहरूमा छन् । आकृतिमा दुईवटा आयतहरूको क्षेत्रफल (area) अंकित गरिएको छ । माथि दिइएको वर्गाको प्रत्येक भुजाको लम्बाई कति छ ?

A) 10

B) 12

C) 11

D) निर्धारण गर्न सकिँदैन किनकी दिइएको तथ्यांक/जानकारी अपर्याप्त छ ।

45. यदि कुनै भाषामा DECEMBER लाई ERMBCEDE को रूपमा लेखिन्छ भने तलकामध्ये कुनलाई ERMBVENO को रूपमा कोड गरिन्छ ?
 • NOVEMBER
46. सीता उत्तर दिशातर्फ गइन् र दाहिनेतर्फ फर्किन् । त्यसपछि पुन दाहिने फर्किन् र एकछिन पछि बाँया फर्केर अगाडि बढिन् । अब सीता कुन दिशातर्फ जाँदैछिन् ?
 • पूर्व
47. 3000 को $\frac{2}{3}$ को आधाको $\frac{1}{4}$ को $\frac{1}{5}$ कति हुन्छ ?
 • 50
48. दिइएको क्रम/श्रेणीमा प्रश्नचिन्ह (?) राखिएको ठाउँमा के हुन्छ ?
 1, 5, 14, 30, 55, (?), 140
 • 91

नोट : सामान्य ज्ञान र साधारण बौद्धिक परीक्षण (प्रथम पत्र) को प्रश्नपत्र समेत परीक्षार्थीले उत्तरपुस्तिकासँगै अनिवार्य रूपमा लोक सेवा आयोगलाई फिर्ता गर्नुपर्ने हुदाँ माथी उल्लेखित प्रश्नहरू विभिन्न परीक्षार्थीहरूको स्मरण तथा पुस्तक, पत्रपत्रिकाका आधारमा संकलन गरिएको हो ।